

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Hübnera a soudkyň JUDr. Ivy Březinové a Mgr. Zdeňky Winklerové ve věci žalobce: **J. B.**, bytem xxx, xxx xxx, zast. Mgr. Marcelou Kislingerovou, advokátkou se sídlem Pardubice, Sladkovského 767, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Praha 1, Staroměstské nám. 6, zast. prof. JUDr. Janem Křížem, CSc., advokátem se sídlem Praha 1, Dlouhá 13, za účasti vedlejšího účastníka: **Statutární město Pardubice**, se sídlem Pardubice, Perštýnské nám. 1, na straně žalované, právně zast. JUDr. Romanem Krmenčíkem, advokátem se sídlem Pardubice, tř. Míru 92, **o náhradu škody, k odvolání žalované a vedlejšího účastníka** proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 27.7.2015, č.j. 30 C 255/98-1356 a usnesení ze dne 1. 2. 2016, č.j. 30 C 255/98-1424,

t a k t o :

Rozsudek soudu I. stupně a usnesení soudu I. stupně se **r u š í** a věc se mu **v r a c í** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 16.11.1998 domáhal zaplacení 32,000.000,- Kč s úrokem z prodlení od 2.7.1996 do zaplacení, podáním ze dne 25.1.1999 upřesnil že požaduje zaplacení částky 35,409.203,51 Kč na náhradě škody způsobené nesprávným úředním postupem Magistrátu města Pardubice, odboru stavebního úřadu (dále též jen „stavební úřad“), který mu vydal rozhodnutí o umístění stavby, stavební povolení a povolení k předčasnému užívání stavby skladu drogerie se sociální částí. Stavbu však neprojednal s Obvodním báňským úřadem v Příbrami, ačkoliv tak podle zákona učinit měl, neboť stavební pozemek se nachází v bezprostřední blízkosti areálu Synthesia a.s., kde se mimo jiné vyrábějí a skladují výbušniny, a vzhledem k tomu, že teprve po zahájení kolaudačního řízení vyšlo najevo, že nebyla dodržena bezpečná vzdálenost stavby od tohoto areálu, bylo rozhodnuto, že se kolaudační řízení nevydává. Žalobce tak přišel o možnost užívat objekt postavený v souladu se stavebním povolením a vznikla mu tím škoda, která sestávala z částek: I/ 14.763.000,- Kč a 659.000,- Kč představujících rozdíl hodnoty podniku od 30. 6. 1996 do 31. 12. 1998, II/ 7,667.716,12 Kč ušlého zisku od 1. 1. 1997 do 23. 6. 1999, III/ 3,198.985,09 Kč na úroku z nedoplačeného úvěru A. a. s. P. za roky 1997 a 1998, IV/ 3,869.027,- Kč a 1,777.491,- Kč představujících snížení hodnoty ochranné známky, V/ 17 % ročních úroků z prodlení věřitelům z nesplacených závazků z částek podrobně specifikovaných v doplňku žaloby, VI/ 80.602,- Kč na soudních poplatcích a nákladech právního zastoupení, které je žalobce povinen zaplatit svým věřitelům podle vynesných rozsudků, VII/ 803.110,10 Kč za ztrátu vzniklou vynuceným výprodejem zboží, VIII/ 718.375,- Kč za ztrátu nároku na příspěvek od Českomoravské záruční banky,

IX/ 968.085,- Kč ušlého zisku z nájmu části vybudovaného objektu, X/ 713.624,- Kč, 115.490,20 Kč a 74.698,- Kč na sankcích a úrocích z nedoplatků závazků vůči Finančnímu úřadu, Okresní správě sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně s tím, že náklady na cestovné, telekomunikační poplatky, kolky a administrativní náklady, právní zastoupení a znalecké posudky budou vyčísleny v závěrečném návrhu.

Rozsudkem ze dne 13.8.2001, č.j. 30 C 255/98-182, rozhodl soud I. stupně, že žalobcem uplatněný nárok proti žalované je co do základu důvodný, s tím, že o výši nároku a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku. Vyšel ze zjištění, že žalobce postavil na pozemku p. č. xxx v k. ú. xxx sklad drogerie se sociální částí v souladu s rozhodnutím o umístění stavby, vydaným stavebním úřadem Magistrátu města Pardubice dne 10. 1. 1995, které nabylo právní moci dne 14. 2. 1995, a se stavebním povolením téhož úřadu ze dne 4. 7. 1995, které nabylo právní moci dne 24. 7. 1995. Rozhodnutím ze dne 22. 3. 1996 povolil stavební úřad předčasné užívání stavby do 30.6.1996, avšak rozhodnutím ze dne 11. 3. 1997, potvrzeným rozhodnutím Okresního úřadu v Pardubicích ze dne 27. 6. 1997, zamítl návrh žalobce na vydání kolaudačního rozhodnutí (předešlé zamítavé rozhodnutí o kolaudaci ze dne 9. 12. 1996 bylo rozhodnutím okresního úřadu ze dne 25. 2. 1997 zrušeno) s odůvodněním, že nebyla dodržena bezpečná vzdálenost novostavby od objektů skladů výbušnin a objektu pro výrobu výbušnin v sousedním areálu Synthesia a.s. ve smyslu vyhlášek Českého báňského úřadu č. 102/1994 Sb. a č. 99/1995 Sb. Tuto skutečnost sdělil stavebnímu úřadu dne 1. 7. 1996 (den před místním šetřením za účelem kolaudace) Obvodní báňský úřad v Příbrami, který o předchozím řízení nebyl jako dotčený orgán státní správy informován. Český báňský úřad svým rozhodnutím ze dne 21. 11. 1996 výjimku z nedodržení bezpečné vzdálenosti stavby skladu k areálu Synthesia a.s. nepovolil. Kolaudační rozhodnutí, jímž stavební úřad dne 8. 10. 1997 bez návrhu povolil užívání stavby, bylo k odvolání žalobce rozhodnutím Okresního úřadu v Pardubicích ze dne 16. 1. 1998 zrušeno. Celkovým výsledkem celého stavebního řízení tedy je, že vydaná pravomocná rozhodnutí o umístění stavby a stavební povolení nebyla zrušena, zatímco kolaudační rozhodnutí vydáno vůbec nebylo a stavba nesmí být užívána [řízení o přezkoumání rozhodnutí o umístění stavby ze dne 10. 1. 1995 mimo odvolací řízení z podnětu Obvodního báňského úřadu Okresní úřad v P. rozhodnutím ze dne 17. 2. 1998 zastavil pro uplynutí tříleté lhůty podle § 68 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a rozhodnutí ze dne 2.6.1997, jímž Okresní úřad v Pardubicích zrušil stavební povolení ze dne 22. 6. 1995, bylo zrušeno rozhodnutím Ministerstva pro místní rozvoj ČR ze dne 11. 9. 1997; Okresní úřad v Pardubicích následně rozhodnutím ze dne 8. 6. 1998 zastavil řízení o přezkoumání stavebního povolení mimo odvolací řízení, jeho rozhodnutí potvrdilo ministerstvo dne 21.7.1998 a řízení o přezkoumání zákonnosti rozhodnutí ministerstva zastavil Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 21.12.1998; obě tato rozhodnutí byla však nálezem Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2001, sp. zn. II. ÚS 158/99, zrušena spolu s rozhodnutím Okresního úřadu v Pardubicích ze dne 8. 6. 1998]. Ze znaleckého posudku Ing. Jiřího Chládky, soudního znalce z oboru výbušniny a pyrotechnika, se podává, že objekt velkoobchodu drogerie se nachází v 1. a 2. bezpečnostním pásmu od skladů a výroby výbušnin Synthesia a.s., ačkoliv podle vyhlášky č. 99/1995 Sb. může být umístěn nejvýše ve 3. bezpečnostním pásmu. Rovněž ustanovení § 44 vyhlášky č. 85/1976 Sb., účinné do 1. 7. 1998, zakazovalo kolaudaci staveb, jež ohrožují zdraví a bezpečnost osob. Důvodem nevydání kolaudačního rozhodnutí bylo též zásadně negativní stanovisko dotčeného orgánu státní správy ve smyslu ustanovení § 34, 36, § 37 odst. 2, § 59 odst. 1 a § 61 odst. 1 zák.č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Soud dovodil nesprávný úřední postup stavebního úřadu podle § 18 zákona č. 58/1969 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem (dále též jen “zákon”), spočívající v tom,

že příslušní zaměstnanci stavebního úřadu si před vydáním územního rozhodnutí o umístění stavby nevyžádali stanovisko báňského úřadu, a to bez ohledu na posouzení otázky, zda tento orgán měl být orgánem na řízení zúčastněným. Toto konkrétní opomenutí vyústilo v celou řadu vydávaných a posléze zrušovaných rozhodnutí, jejímž konečným výsledkem je, že žalobce dle pravomocných rozhodnutí vystavěl v dobré víře budovu, kterou nyní nemůže užívat, a to jednak z důvodu objektivního (stavba není zkolaudována), jednak ze subjektivních důvodů, neboť po žalobci nelze spravedlivě žádat, aby usiloval o kladné kolaudační rozhodnutí za situace, kdy (přes přijatá technicko-organizační opatření) je stavba ohrožena. Škoda v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem začala žalobci vznikat od okamžiku, kdy vyčkal na kladné územní rozhodnutí o umístění stavby, koupil si od původního vlastníka stavební parcelu a po kladném rozhodnutí o povolení stavby začal své podnikatelské záměry realizovat (uzavíral úvěrové, obchodní a pracovní smlouvy). Žalobci nelze přičítat odpovědnost za nečinnost stavebního úřadu, neboť neměl žádnou právní povinnost sám zjišťovat, zda by stavba mohla stát v zakázaném bezpečnostním pásmu.

Rozsudkem ze dne 23.5.2002, č.j. 20 Co 118/2002-241, odvolací soud rozsudek soudu I. stupně potvrdil, když dospěl k závěru, že v daném případě došlo ze strany stavebního úřadu k nesprávnému úřednímu postupu. K dovolání žalované Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 30.7.2003, č.j. 25 Cdo 1851/2002-282 zrušil oba výše zmiňované rozsudky se závazným právním názorem, že postup stavebního úřadu nebyl v souladu se smyslem a účelem stavebního řízení. To, že při objektivně nezměněných poměrech v místě stavby považoval stavební úřad pro účely vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení bezpečnostní podmínky za splněné, resp. žádné požadavky v tomto směru ve stavebním povolení neformuloval, zatímco v řízení o kolaudaci stavby podmiňoval splněním těchto bezpečnostních podmínek vydání kolaudačního rozhodnutí, je nesprávným úředním postupem ve smyslu § 18 zák.č. 58/1969 Sb. Nicméně oba rozsudky zrušil se závěrem, že v řízení o nároku na náhradu škody dle § 18 zákona zahrnuje základ věci posouzení všech podmínek odpovědnosti uvedených v tomto ustanovení kromě výše škody; mezitímní rozsudek lze tedy vydat tehdy, je-li vyřešeno, že vznikla škoda (majetková újma), že došlo k nesprávnému úřednímu postupu a že mezi nesprávným úředním postupem a vznikem konkrétní majetkové újmy je vztah příčiny a následku (příčinná souvislost). V daném případě byla splněna pouze podmínka nesprávného úředního postupu, aniž bylo vyřešeno, zda jsou splněny další předpoklady této odpovědnosti, tj. že žalobci vznikla škoda a že se tak stalo v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem orgánu státu. Žalobce uplatnil nárok na náhradu škody sestávající z několika dílčích položek, jež jsou skutkově samostatnými nároky, a podmínkou pro vydání mezitímního rozsudku je, aby splnění všech předpokladů odpovědnosti státu za škodu bylo zjištěno ve vztahu ke každému jednotlivému nároku.

Rozsudkem soudu I. stupně ze dne 18.5.2007, č.j. 30 C 255/98-486, byla žaloba, jíž se žalobce domáhal zaplacení 54,358.157,29 Kč s příslušenstvím, zamítnuta z důvodu promlčení nároku žalobce. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 29.10.2007, č.j. 16 Co 302/2007-494, byl k odvolání žalobce napadený rozsudek zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku odvolací soud vyslovil pro soud I. stupně závazný názor, že žalobci mohla vzniknout škoda okamžikem rozhodnutí o neprovedení kolaudace, a tento okamžik zároveň určuje běh promlčecích lhůt.

Rozsudkem ze dne 8.3.2011, č.j. 30 C 255/98-841, soud I. stupně rozhodl, že nárok žalobce na náhradu škody z titulu vynaložených prostředků na realizaci stavby budovy velkoskladu je co do základu důvodný, a uložil žalované zaplatit žalobci škodu z titulu zmařených investic, z titulu pořízení neodnositelných věcí, výdajů na pořízení odnositelných

věcí, nákladů na vyklizení skladu, na snížení hodnoty ochranné známky, z titulu vynuceného prodeje zboží žalobě částečně vyhověl a částečně ji zamítl. Ve zbývajících nárocích dle změny žaloby došlé soudu dne 24.9.2003 (č.l. 291 a násl. spisu) žalobu zamítl. Vyšel přitom ze znaleckého posudku znaleckého ústavu Masarykovy univerzity Brno, ekonomicko-správní fakulty, jenž byl doplněn při ústním jednání. K odvolání účastníků byl rozsudek soudu I. stupně usnesením ze dne 4.11.2011, č.j. 16 Co 281/2011-954 zrušen s výjimkou části výroku, kterým soud zamítl nárok žalobce na zaplacení příslušenství blíže specifikovaných v tomto usnesení.

Odvolací soud vytkl soudu I. stupně, že žalobce upravil petit žaloby (č.l. 291 a násl. spisu), soud I. stupně však škodu na hodnotě podniku ve výši 23,200.000,- Kč sám o sobě rozvrhl do samostatných nároků, jejichž výše však neodpovídá částce požadované žalobcem, neboť žalobce nárokoval náhradu škody na hodnotě celého podniku, tedy souboru hmotných, jakož i osobních a nehmotných služeb k podnikání. Vytkl soudu I. stupně, že v řízení nebylo objasněno, kdy a z jakého důvodu žalobce ukončil svou podnikatelskou činnost a ani proč podal odvolání do rozhodnutí o kolaudaci velkoskladu ze dne 8.10.1997. Žalobce v řízení tvrdil, že podnikatelskou činnost ukončil v červenci 1996, tedy v době, kdy dle zjištění soudu I. stupně bylo přerušeno kolaudační řízení z důvodu námitky Báňského úřadu v Příbrami. Zamítavé rozhodnutí o kolaudaci však bylo vydáno až dne 9.12.1996, resp. 11.3.1997, a bylo potvrzeno rozhodnutím okresního úřadu dne 27.6.1997. Tyto otázky úzce souvisejí s posouzením příčinné souvislosti i vznikem a výší škody. Ztotožnil se však se závěrem soudu I. stupně, že pokud dlužník nezplatí dlužnou částku svému věřiteli, nemůže úspěšně uplatnit nárok na její náhradu z titulu odpovědnosti třetí osoby za škodu, neboť škoda mu zatím nevznikla, když tento závěr považoval za jsoící v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu ČR, přičemž argumentaci žalovaného nálezem Ústavního soudu ČR sp.zn. IV. ÚS 642/05 považoval za nepřipadnou z tam uvedených důvodů. Vyjádřil se též k otázce ušlého zisku z pronájmu nebytových prostor s odkazem na judikaturu.

Poté soud I. stupně přezkoumávaným rozsudkem žalobě ohledně zaplacení částky 23,200.000,- Kč s úrokem z prodlení odpovídající škodě na hodnotě podniku, žalobě odpovídající částce 15,5 % ročně z částky 4,510.000,- Kč a 18% úroku ročně z částky 6,540.000,- Kč od 1.1.1999 do zaplacení (úroky z úvěru a kontokorentního úvěru), částce 6,218.929,- Kč s příslušenstvím (ztráta na hodnotě ochranné známky), částce 718.375,- Kč (ztráta nároku na příspěvek na platbu úroku od Českomoravské záruční banky) a ohledně částek 1,330.365,- Kč, 53.604,20 Kč a 272.805,- Kč (dlužné penále a úroky VZP, FÚ a ČSSZ) vyhověl. Výrokem II. pak zamítl žalobu, pokud jde o ušlý zisk za období od 1.1.1997 do 19.9.2013 ve výši 51,822.891,72 Kč s úrokem z prodlení od 1.1.1997 do zaplacení, dále pokud jde o částku 5,522.694,- Kč s úrokem z prodlení blíže specifikovaným v tomto výroku (náklady exekučních řízení), částku 803.110,10 Kč (škoda vzniklá vynuceným prodejem zboží) a částku 5,694.885,- Kč s úrokem z prodlení (ušlý zisk z pronájmu nebytových prostor), zamítl. Výroky III., IV. a V. rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem a o nákladech státu (ve znění usnesení z 1.2.2016, č.j. 30 C 255/98-1424, kterým soud stanovil náklady České republiky a uložil je zaplatit žalobci a žalované v rozsahu 87 % a 13 %).

Takto soud rozhodl o žalobě, jejíž změnu připustil usnesením ze dne 3.6.2014, č.j. 30 C 255/98-1257. Soud vzal z obsahu znaleckého posudku č. 35/107/98, zpracovaného Ing. Janem Joštem, za prokázané, že tržní hodnota podniku žalobce ke dni 30.6.1996 činila 23,200.000,- Kč. Dále vyšel ze zjištění, že žalobce v rámci podaného daňového přiznání za rok 1996 uvedl základ daně ve výši 3,099.354,69 Kč, a z dalších listinných dokladů,

že za následující období od roku 1997 do roku 2012 nedosahoval příjmů ve výši, která by podléhala dani z příjmu, a dále že žalobci byl dne 10.1.1996 poskytnut dlouhodobý investiční úvěr ve výši 5,000.000,- Kč a od 3.10.1996 do 30.9.1997 mu bylo umožněno čerpat kontokorent ve výši 7,750.000,- Kč; ke dni 15.10.2009 pohledávka za žalobcem (v mezidobí postoupená dalšímu subjektu) činila 32,477.382,19 Kč. Hodnotu ochranné známky MOVA vzal soud za prokázanou znaleckým posudkem zpracovaným společností Patent Servis, a.s., z roku 1997. Dále vzal za prokázané, že proti žalobci byla vedena soudní a exekuční řízení. Ze znaleckého posudku Ing. Jana Jošta č. 36/108/98 vzal za prokázané, že ruční hrubý výnos z nájemného za předpokladu trvalého příjmu měl činit 786.329,- Kč. Dále vzal za prokázané, že žalobci vznikly nedoplatky vůči OSSZ, VZP ČR a FÚ. Na základě těchto zjištění vzal za prokázané, že žalobci vznikla škoda. Poté se zabýval posouzením příčinné souvislosti mezi nesprávným úředním postupem žalované a vzniklou škodou. S odkazem na judikát Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 840/2014 dospěl k závěru, že nesprávným úředním postupem žalované vznikla žalobci škoda, kdy vybudovaný sklad drogerie, který žalobce v souladu s územním plánem a stavebním povolením postavil, nebyl a nemohl být zkolaudován. Žalobci vznikla škoda zmařením jeho investice ve smyslu ztráty možnosti podnikání ve vybudovaném skladu, který však měl sloužit i jako sídlo jeho podniku. Výše škody tak musí zahrnovat nejen stavbu samotnou, ale i reálnou hodnotu podniku žalobce, a to i v širším slova smyslu, než jak je podnik definován v § 5 zák. č. 513/1991 Sb. Za nejvíce přílehavé vystižení škody pokládal závěry znaleckého posudku Ing. Jošta, který je v souladu s dalšími znaleckými posudky Ing. Petra Steinera, Ing. Miroslava Kopáčka a oceněním podaným společností APRA, a.s. Osamoceně stojí pouze znalecký posudek zpracovaný Znaleckým ústavem Masarykovy univerzity Brno, který však nehodnotí škodu vzniklou žalobci ve smyslu ztráty podniku, ale zaměřuje se na předpokládanou činnost žalobce. Proto vyhověl žalobě a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 23,200.000,- Kč. Pokud jde o žalobcem požadovaný ušlý zisk z podnikání a možného pronájmu, opět soud s odkazem na judikáty Nejvyššího soudu dovodil, že zde není dána příčinná souvislost, neboť je „logické, že vyvíjet podnikatelskou činnost žalobce na místě (vybudovaného skladu) nemohl, a to v žádném případě a za žádných okolností, a nemohl tedy ani dosahovat jakéhokoliv zisku“. Bezprostřední příčinou tohoto následku byla realizace stavby v místě, kde její postavení nebylo možné. Proto právo na náhradu ušlého zisku ve výši 51,822.891,72 Kč a přísl. a 5,694.885,- Kč s přísl., nepřiznal. Ve stejné logice soud posoudil i další nároky žalobce a za škodu považoval i to, že žalobce si k realizaci svého podnikatelského záměru vzal úvěr, který nemohl splácet, neboť jeho podnikání bylo zmařeno, a proto soud uložil žalované povinnost uhradit žalobci i částku odpovídající dosud běžícím úrokům z nesplaceného úvěru a kontokorentního účtu. Vedle samotného podniku byla pro žalobce ztracena i možnost využití ochranné známky MOVA, proto soud uložil nahradit žalobci hodnotu ochranné známky tak, jak byla stanovena znaleckým posudkem. Pokud jde o náklady exekučních řízení, shledal soud přerušení příčinné souvislosti mezi prvotní příčinou škody, neboť dovodil, že je nepochybné, že postavení žalobce vedlo k nemožnosti splácet závazky, což je nepochybně škodou, již je žalovaná povinna uhradit, avšak náklady, které věřitelé žalobce vymáhali na žalobci ve vykonávacím řízení, již nesprávným úředním postupem žalované bezprostředně zapříčiněny nejsou. Proto žalobu co do 5,522.694,- Kč s příslušenstvím zamítl. Škoda vzniklá vynuceným prodejem zboží je součástí věcné škody na majetku a byla zahrnuta již do náhrady za ztrátu podniku, zamítl proto i žalobu ohledně 803.110,10 Kč. Pokud jde o ztrátu nároku na příspěvek od ČMZRB, jde o nárok na náhradu ušlého zisku, neboť příspěvek nebyl žalobci v plné výši vyplacen, když byl podmíněn vydáním kolaudačního rozhodnutí. Nesplnění podmínky bylo zapříčiněno nesprávným postupem žalované vedoucím k nevydání kolaudačního rozhodnutí, proto uložil žalované povinnost zaplatit žalobci takto vzniklou škodu. Žalobci pak přiznal náhradu za sankce

a úroky z nedoplatků vůči FÚ, OSSZ a VZP ČR. Výrok o nákladech řízení odůvodnil dle § 142 odst. 3 o. s. ř., neboť žalobce měl ve věci pouze částečný úspěch, avšak část plnění závisela na závěrech znaleckého posudku.

Rozsudek napadli včasným odvoláním všichni účastníci řízení.

Žalovaný v odvolání uváděl, že přes nesmírnou rozsáhlost spisu zůstává stěžejní podstatou sporu posouzení, zda je dána příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a následky tvrzenými žalobcem, a tuto příčinnou souvislost soud I. stupně posoudil nesprávně. Dle jeho názoru příčinnou souvislost zřejmě soud zčásti neposuzoval vůbec a lze z velké míry z napadeného rozsudku dovozovat, že ji zřejmě předpokládal za zjištěnou již na základě znaleckých posudků. Tento postup soudu je skutkově i právně nesprávný, neboť hlavním obsahem znaleckých posudků ve věci bylo posuzování až možné výše nároku samotného, nikoliv nahrazování posouzení soudu, zda nárok žalobce zahrnující i podmínku příčinné souvislosti je dán či nikoliv. Nadto jsou nároky žalobcem požadované natolik neurčité, že nelze mít za prokázané, zda jsou vůbec existentní, zejména však nelze dovodit, že by příčinou těchto nároků byl nesprávný úřední postup. Soud u přiznaných nároků vůbec nezjišťoval jejich skutečnou příčinnou souvislost. Dle jeho názoru je stěžejní posoudit, co předmětným rozhodnutím o nezkolaudování stavby bylo žalobci způsobeno. Určení této návaznosti a této příčinné souvislosti je především otázkou skutkovou, kterou však soud I. stupně posoudil buď výslovně nesprávně, nebo přinejmenším neúplně. Nezkolaudováním stavby žalobce byla zejména dotčena přímo možnost užívání nemovitosti samotné. Nad rámec způsobeného omezení užívat stavbu nelze dovozovat i další odpovědnost za škodu na celém podniku žalobce, na hodnotě ochranné známky, na plnění povinnosti platit závazky apod. Soud I. stupně v napadeném rozsudku právě z velké části právně i skutkově nesprávně dovodil i následky, které příčinu v samotném nezkolaudování stavby nemají. Jako možnou přímou škodu si tak lze představit zejména škodu na nákladech za vystavění nemovitosti a případnou ztrátu za její možný pronájem. Další následky vyplývající z omezení možnosti užití stavby jsou pak bez dalšího obtížně dovoditelné. K posouzení příčinné souvislosti ohledně většiny žalobcem požadovaných nákladů však soud žádné dokazování neprováděl. Považoval za zcela zřejmé, že v přímém následku nezkolaudování budovy není ani ztráta na podniku žalobce, ani ztráta na jeho ochranné známce. Ani jeden z těchto právních institutů zkolaudováním dle rozhodnutí stavebního úřadu nevzniká ani nezaniká. Dle názoru žalovaného je pro věc zcela zásadní skutkové konstatování, že příčinou způsobené škody na podniku žalobce a případně i škody na ochranné známce je samotné ukončení činnosti žalobce, nikoliv přímo nezkolaudování stavby. Je proto podstatné posuzovat celý řetězec příčin, tedy prvotní nezkolaudování, následně ukončení činnosti a pak případnou škodu. Tento řetězec by byl udržen až tehdy, pokud by ukončení činnosti žalobce bylo skutečně způsobeno jenom nezkolaudováním stavby, případně pokud by toto nezkolaudování bylo jedinou podstatnou příčinou, bez které by k ukončení podnikání nedošlo. Zdůraznil, že hlavním předmětem podnikání žalobce a jeho podniku byla činnost velkoskladu drogerie, kterou je z podstaty věci možné realizovat i ve skladu jiném. Podnik a činnost žalobce tedy nebyly z hlavní podstaty založeny na předmětné nemovitosti. Naopak bez této nemovitosti fungovala dle tvrzení samotného žalobce dokonce velmi úspěšně. Poukázal na jedno ze stěžejních tvrzení žalobce, kdy uváděl, že se stavbou natolik finančně a lidsky vyčerpal, že podnikání po nezkolaudování skladu ukončil. Jakkoliv si lze představit náročnou situaci žalobce v tomto okamžiku, z hlediska rozhodných příčin zůstává podstatné, že i v této situaci představovala nemožnost užití nezkolaudovaného skladu příčinu, která mohla být řešena využitím skladu jiného. Pro ukončení činnosti tak nebyla bezpodmínečnou příčinou skutečnost, že žalobce neměl zkolaudovaný sklad, ale hlavně skutečnost, že podnik

nemohl dál financovat. Navíc i úplná absence peněžních prostředků žalobce nebyla žalobcem dostatečně prokázána, a pokud by i byla pravdivá, byla způsobena zřejmě jeho rozhodnutím investovat vše do výstavby skladu, nikoliv samotným nezkolaudováním stavby. Pokud by zůstala jen příčina první, tedy nezkolaudování stavby, nedochází bez dalšího k zastavení činnosti podniku žalobce, neboť celý podnik je mnohem širší pojem než toliko samotná stavba. Pokud by však zůstala příčina druhá, tedy absence finančních prostředků, v takovém případě není možné platit závazky, obstarat si jiný nájem apod. Lze tedy tímto výkladem určit, že hlavní rozhodnou podmínkou pro ukončení činnosti žalobce tak mohla být absence finančních prostředků žalobce, nikoliv nezkolaudování stavby. Žalovaný zdůraznil, že mezi konkrétním nesprávným úředním postupem stavebního úřadu a škodou není dána příčinná souvislost a je závažným pochybením soudu I. stupně, že se po mnoha letech sporu otázkou příčinné souvislosti dostatečně nezabýval. Odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 21 Cdo 300/2001, z něhož citoval: „*Postup při zjišťování příčinné souvislosti spočívá v tom, že škodu je třeba vyjmout z její všeobecné souvislosti a zkoumat ji izolovaně toliko z hlediska jejích příčin. Protože příčinná souvislost je zákonitostí přírodní a společenskou, jde o hledání jevu, který škodu vyvolal. Z celého řetězce všeobecné příčinné souvislosti (každý jev má svou příčinu, zároveň však je příčinou jiného jevu) je třeba sledovat jen ty příčiny a následky, které jsou důležité pro odpovědnost za škodu.*“ Omezení možnosti žalobce užívat stavbu na základě nesprávného úředního postupu stavebního úřadu není požadovanou bezpodmínečnou příčinou způsobující bez dalšího škodu na ochranné známce a nemožnost splácení závazků žalobcem. Poukazoval též na závěry znaleckého posudku soudem ustanoveného znalce – Znaleckého ústavu Masarykovy univerzity Brno, který po posouzení části účetních dokladů žalobce výslovně soudu konstatuje, že není jisté, v jakém poměru a zda vůbec byl majetek žalobce využit na uhrazení závazků z majetku, který měl žalobce v předmětném období stále k dispozici, a zadlužení žalobce v průběhu let vzrůstalo i v důsledku neprovedení řádné likvidace firmy. Pokud jde o hodnotu ochranné známky, určení její výše je nepodloženo, neboť soud se nijak nevypořádal s tím, že znalecký posudek ji ohodnotil částkou okolo 30.000,- Kč, a bez dalšího vyšel z jiného znaleckého posudku, který ochrannou známku ohodnotil částkou 6.000.000,- Kč. Navíc i domnělá škoda je zřejmě ve výroku soudu zahrnuta dvakrát - jak samostatně, tak v rámci celé škody na hodnotě podniku. Navíc u mnoha položek dosud ke vzniku škody na straně žalobce nedošlo, neboť je neuhradil. Namítal, že soud se také blíže nezabýval dobou a vznikem prodlení a že rozsudek je v tomto rozsahu nepřezkoumatelný. S ohledem na opakované změny žaloby vznášel žalovaný spolu s vedlejším účastníkem námitky promlčení žalovaných částek, ale těmito námitkami se soud I. stupně taktéž nezabýval. Zdůraznil, že soud bez bližšího zdůvodnění zcela opominul závěry znaleckého posudku Masarykovy univerzity Brno a naopak vycházel plně ze znaleckých posudků předložených žalobcem. Navrhoval, aby odvolací soud změnil napadené výroky rozsudku tak, že tyto nároky se zamítají. V případě potvrzení vyhovujícího rozsudku navrhoval nepřiznání úroků z prodlení s ohledem na délku řízení, na které se žalovaný nijak nepodílel, naopak žalobce několikrát měnil žalobu, řízení probíhalo na třech stupních soudní soustavy a jejich výše je 4x vyšší než přiznaná jistina. Proto by přiznání úroků za celou dobu řízení bylo v rozporu s dobrými mravy; alternativně by měly být přiznány od června 2014, kdy žalobce definitivně změnil žalobu do dnešní podoby. Pokud jde o lhůtu k plnění, navrhoval její prodloužení na tři měsíce na jistinu a další tři měsíce na příslušenství. Zpochybňoval i správnost výroku o náhradě nákladů řízení.

Vedlejší účastník ve svém odvolání rovněž napadl vyhovující výroky rozsudku soudu I. stupně a výrok o nákladech řízení. Neztotožnil se se závěry soudu, pokud jde o existenci příčinné souvislosti mezi nesprávným úředním postupem a škodou, jejíž náhradu soud I. stupně žalobci přiznal. Dle jeho přesvědčení zde příčinná souvislost dána není a absentuje

tak jeden ze tří základních předpokladů vzniku nároku na náhradu uplatněné škody. Soud sice cituje příslušnou judikaturu Nejvyššího soudu ČR k otázce existence kauzálního nexu, ale sám ji ne zcela respektuje. Neztotožňuje se ani s výší škody, jak byla soudem I. stupně přiznána ve výroku I. Pokud jde o jednotlivé nároky, uváděl následující: Ve vztahu k částce 23,200.000,- Kč s příslušenstvím, která má představovat výši škody na hodnotě podniku, absentuje příčinná souvislost mezi tvrzeným nesprávným úředním postupem a vznikem škody. Přiznaná výše náhrady škody odpovídá plné výši tržní hodnoty podniku, jak byla stanovena znaleckým posudkem Ing. Jošta. Soud tak má zřejmě za to, že v důsledku tvrzeného nesprávného úředního postupu ztratil podnik žalobce jakoukoliv hodnotu, takový závěr však dle přesvědčení vedlejšího účastníka nemůže obstát. Je zřejmé, že podnik žalobce existoval i poté, co došlo k předmětnému nesprávnému úřednímu postupu, a jeho hodnota zcela zjevně nebyla nulová. V daném případě není tento nárok kryt příčinnou souvislostí s nesprávným úředním postupem, resp. zcela zřejmě není příčinnou souvislostí kryta celá přiznaná částka náhrady škody, která je rovna plné hodnotě podniku. Pokud žalobce ukončil podnikání, dle přesvědčení vedlejšího účastníka nebylo v řízení prokázáno, že by se tak mělo stát jednoznačně v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem. Navíc dne 6.10.1997 bylo Obvodním báňským úřadem v Příbrami vydáno souhlasné stanovisko ke kolaudaci předmětného objektu, od uvedeného data tak bylo a je zcela na vůli žalobce, zda dojde ke kolaudaci předmětného objektu, a tedy i k jeho užívání. Nejpozději tímto datem tak došlo k přetržení příčinné souvislosti mezi nesprávným úředním postupem a případnou škodou. Poukázal též na závěry Znaleckého ústavu Masarykovy univerzity Brno, vtělené do znaleckého posudku č. 2/2005, pokud jde o hospodaření podniku žalobce, a citoval: *„Výsledek hospodaření podnikatele nebyl ve sledovaném období nijak příznivý, jak ukazuje tabulka 14. V letech 1993-1995 měl podnik vlastně daňovou ztrátu, takže ani neplatil žádné daně z příjmu. V roce 1996 dosáhl přebytek příjmů nad výdaji, avšak za cenu odprodeje téměř všech zásob a inkasa velkého podílu pohledávek. Tento výsledek hospodářské činnosti podnikatele nedává žádnou možnost odhalení pozitivního trendu vývoje daňového základu ani jeho extrapolace, resp. prolongování do budoucích let.“* ... *„Záporný trend byl v důsledku zastavení podnikání žalobce, neboť již v roce 1994 se trend otočil a křivka šla dolů. V první polovině roku 1996 se to zlomilo úplně.“* Pokud jde o přiznané úroky ze sjednaných úvěrů a kontokorentního úvěru, pak je vedlejší účastník přesvědčen, že v tomto případě se nejedná o škodu na straně žalobce, neboť na uvedené úroky věřiteli dosud ničeho nezaplatil. Odkázal v této souvislosti i na závěry usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4.11.2011. Pokud soud považoval tento právní závěr za překonaný, není to z jeho rozhodnutí zřejmé, k této problematice se vůbec nevyjadřuje a jeho úvahy tak zůstaly účastníkům zcela skryty. I kdyby však ke vzniku škody došlo, opět tato škoda není kryta příčinnou souvislostí s předmětným nesprávným úředním postupem. Odkazuje na udělení souhlasného stanoviska s kolaudací i na závěry znaleckého posudku, dle kterého *„na počátku roku 1997 mohli věřitelé získat dosud nespotřebovaný majetek firmy MOVA v hodnotě několika milionů Kč k uspokojení svých oprávněných nároků. Z účetnictví firmy není zřejmé, zda byl tento majetek využit ve prospěch věřitelů ke snížení zadlužení. Jisté je, že dluh firmy naopak v průběhu dalších let neutěšeně narůstal v podobě penále a zvýšených úroků jako důsledek neprovedení řádné likvidace firmy a neuhrazení dluhu z likvidačního zůstatku.“* Ze zcela shodných důvodů považoval za neoprávněně přiznané i částky daňových nedoplatků (FÚ, OSSZ a VZP ČR). Za zcela neoprávněnou považoval i uplatněnou škodu na ochranné známce. Jednak vyjádřil přesvědčení, že ochranná známka je součástí podniku žalobce, jako taková je již zohledněna v případné škodě na hodnotě podniku a je uplatňována duplicitně. Neztotožnil se ani s vyčíslením hodnoty ochranné známky a v této souvislosti poukázal na znalecký posudek znaleckého ústavu. Navíc pokud se jednalo o tak úspěšný podnik, mohla být ochranná známka prodána a tím zabráněno škodě. Rovněž zpochybňoval výrok o nákladech řízení a z opatrnosti

opět vznášel námitku promlčení části žalobcem uplatněných nároků. V této souvislosti odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu. Nově též uvedl, že žalobce koupil pozemky v době, kdy na ně bylo již vydáno stavební povolení, a pokud stavební povolení nemělo být vůbec vydáno pro vady tvrzené žalobcem, měl tuto skutečnost uplatnit jako právo z odpovědnosti za vady koupené věci. Vzněl z tohoto důvodu námitku nedostatku pasivní legitimace a navrhl zamítnutí žaloby v plném rozsahu.

Žalobce odvoláním napadl zamítavý výrok pod bodem II. a související výroky. Za nesprávný považoval závěr o zamítnutí nároku na náhradu škody v podobě ušlého zisku, když soud dovodil, že „vyvíjet podnikatelskou činnost žalobce na místě nemohl, a to v žádném případě a za žádných okolností, a nemohl tedy ani dosahovat jakéhokoliv zisku, když bezprostřední příčinou tohoto následku byla realizace stavby v místě, kde její postavení nebylo možné“. Zdůraznil, že dle posudku znalce Ing. Jošta měl podnik tržní hodnotu, v takto vypočtené tržní hodnotě nebyl obsažen ušlý zisk ani z obchodní činnosti, ani z pronájmu nevyužitých prostor. Ze znaleckých posudků navržených žalobcem k důkazu pak vyplynulo, že žalobce vlastnil podnik s potenciálem trvale dosažitelné úrovně zisku minimálně ve výši 3,5 miliónu Kč. Žalobce podnik od základu vytvořil před jeho přestěhováním do stavby MOVA, dosahoval zisku i v místě, na kterém dle platných právních předpisů umístěn být neměl, a hlavní příčinou, proč žalobce nemohl nadále dosahovat zisku, bylo nezkořaudování stavby MOVA. Nepovolení užívání stavby již žalobcem užívané a zavedené bezprostředně způsobilo zánik prosperujícího podniku, neboť žalobce ztratil oprávnění k užívání stavby, tedy hlavní výrobní prostředek, bez jakéhokoliv předchozího upozornění. Jiná příčina v průběhu 19 let trvání soudního řízení nebyla zjištěna, a to ani ve špatné životní situaci žalobce, ani v nedostatku financí podniku. Před zrušením podniku dosahoval zisku, vyčíslil hodnotu ušlého zisku, ke kterému předložil důkazy, a prokázal, že měl zajištěné předpoklady pro tzv. pravidelný běh věci; stejně tak pokud jde o zamítnutí žaloby o ušlý nájemné, neboť žalobce uzavřené smlouvy k důkazu předložil. Považoval za nepřípustné vyloučit základ nároku na náhradu škody s argumentem, dle kterého žalobce v žádném případě a za žádných okolností nemohl dosahovat jakéhokoliv zisku, neboť stavbu MOVA postavil v nedovoleném pásmu ve vztahu k objektům výroby a skladování výbušnin. Prvotní příčinou nebylo nesprávné místo, ale chyba v postupu orgánů státu, a proto je dána příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a škodou. Dále v odvolání odkazoval na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, pokud jde o ušlý zisk, a poukázal i na to, že navrhoval důkaz revizním znaleckým posudkem ke znaleckému posudku Masarykovy univerzity Brno, který však nebyl proveden, a též odkazoval na judikaturu Nejvyššího soudu ČR. Pokud soud zamítl nároky uložené žalovanému pravomocnými rozhodnutími soudu k úhradě nákladů řízení vedených proti žalobci a k úhradě úroků z prodlení a nákladů v exekučním řízení, je dána příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a škodou, stejně tak pokud jde o škodu způsobenou ztrátou z donuceného prodeje zboží.

K podaným odvoláním žalovaného a vedlejšího účastníka se žalobce vyjádřil tak, že oba tito účastníci vycházeli z přesvědčení, že nároky žalobce uplatněné žalobou mají příčinu v jiném jednání nebo v jiné skutečnosti, než je posuzovaný nesprávný úřední postup. Neuvádějí však, v jakém jednání nebo skutečnosti by mělo spočívat. Prvotní příčina, pro kterou žalobce přišel o svůj prosperující podnik, který měl tržní hodnotu a dosahoval zisku, byla vlivem řetězce jednání orgánů státní správy, a to z prvotního důvodu chybné práce orgánů státní správy, ke které se přidala další příčina, jež byla zřejmým důsledkem příčiny prvotní, a to nepovolení užívání postavené stavby MOVA. Nepovolení užívání stavby již žalobcem užívané a zavedené bezprostředně způsobilo zánik prosperujícího podniku, neboť žalobce ztratil oprávnění k užívání stavby MOVA, tedy hlavního výrobního prostředku,

bez jakéhokoliv předchozího upozornění de facto ze dne na den, ačkoliv se tento stav snažil zvrátit žádostí o udělení výjimky. Tento závadný stav trvá i nyní, jak bylo v řízení prokázáno čtyřmi znaleckými posudky. Jiná příčina ukončení podnikání v průběhu 19 let trvání soudního řízení nebyla zjištěna, a to ve špatné životní situaci žalobce či v nedostatku financí podniku žalobce. Závěry znaleckého posudku Znaleckého ústavu Masarykovy univerzity Brno stojí osamoceně proti ostatním žalobcem předloženým důkazům – znaleckým posudkům. Jako přímá škoda tak žalobci vznikla škoda na hodnotě podniku a ochranné známky, o niž žalobce přišel v důsledku nesprávného úředního postupu, nikoliv pouze škoda v podobě nákladů na výstavbu stavby a ztráty z pronájmu, kterou žalovaná výslovně připouští. Taktéž záměr žalobce pronajímat volné prostory stavby nebyl pouze hypotetický, ale žalobce prokázal přípravu k pronájmu volných skladovacích prostor s pravděpodobností blížící se jistotě. Do doby škodné události a v jejím důsledku nuceného ukončení podnikatelské činnosti v prostorách nezkolaudované stavby administrativní části a velkoskladu drogerie MOVA byl žalobce podnikatelem, který řádně plnil své splatné závazky vůči státu a všem věřitelům. Ukončení činnosti podniku žalobce nebylo úmyslným a plánovaným jednáním žalobce, ale důsledkem nezkolaudování stavby MOVA v důsledku požadavku na splnění podmínek pro stavbu MOVA, které nebyly předem stanoveny a které byly objektivně žalobcem nesplnitelné. Pokud by nebylo výše uvedeného nesprávného úředního postupu, žalobce by se do situace vynuceného ukončení podnikatelské činnosti nedostal. Dále žalobce ve vyjádření zpochybňoval odbornou úroveň zpracování znaleckého posudku Znaleckým ústavem Masarykovy univerzity Brno, vyjadřoval se i k námitce promlčení nároku na náhradu škody, když žalobní návrh byl podán dne 16.11.1998, od té doby je nezměněn a je navyšován výhradně v důsledku délky trvání soudního řízení a úročení.

Z podnětu podaných odvolání přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212, § 212a o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že dosud nejsou dány předpoklady pro jeho potvrzení či změnu.

V projednávaném případě se žalobce domáhá náhrady škody vůči státu dle zák. č. 58/1969 Sb., a to za nesprávný úřední postup zaměstnanců stavebního úřadu Magistrátu města Pardubice, odboru stavebního úřadu. Soud vyšel ze zjištění, že stavební úřad bez ohledu na požadavky bezpečnosti stavby z hlediska její vzdálenosti od objektu pro výrobu a skladování výbušnin dle právních předpisů o výrobě výbušnin rozhodl o umístění stavby a povolil stavbu v blízkosti areálu, kde se výbušniny vyrábějí a skladují, tedy v bezpečnostním pásmu, které užívání stavby vylučuje. Návrh na kolaudaci stavby, která byla postavena v souladu s takovým stavebním povolením, pak zamítl pro nesplnění bezpečnostních podmínek pro umístění stavby v odpovídající vzdálenosti od uvedeného objektu. Tento postup stavebního úřadu nebyl v souladu se smyslem a účelem stavebního řízení. To, že při objektivně nezměněných poměrech v místě stavby považoval stavební úřad pro účely vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení bezpečnostní podmínky za splněné, resp. žádné požadavky v tomto směru ve stavebním povolení neformuloval, zatímco v řízení o kolaudaci stavby podmiňoval splněním těchto bezpečnostních podmínek vydání kolaudačního rozhodnutí, je nesprávným úředním postupem ve smyslu § 18 zákona. To, že se v daném případě jednalo o nesprávný úřední postup, bylo pro soudy závazně vysloveno v rozsudku Nejvyššího soudu sp.zn. 25 Cdo 1851/2002. V předchozích zrušujících rozhodnutích odvolací soud uložil soudu I. stupně, aby se zabýval tím, zda jsou splněny další předpoklady pro náhradu škody z nesprávného úředního postupu, kterými je vznik a výše škody a příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a vznikem tvrzené škody.

Odvolací soud se ztotožňuje s námitkami žalovaného a vedlejšího účastníka, že příčinná souvislost mezi výše uvedeným nesprávným úředním postupem a vznikem škody žalobce dosud nebyla v řízení spolehlivě prokázána. Lze souhlasit se soudem I. stupně, že nesprávným úředním postupem žalovaného vznikla žalobci škoda zmařením jeho investice ve smyslu ztráty možnosti podnikání ve vybudovaném skladu, který měl sloužit i jako sídlo jeho podniku, vznikla mu věcná škoda na marně vynaložených prostředcích do výstavby, marně vynaložených prostředcích do zařízení stavby. Chybí však jakákoliv skutková zjištění, že v přímém následku nezkolaudování budovy ztratil žalobce svůj podnik, resp. ukončil zcela své podnikání. Odvolací soud zatím neshledává příčinnou souvislost mezi nezkolaudováním skladu žalobce a zánikem prosperujícího podniku žalobce. Dle tvrzení žalobce do doby, než žalobce přestěhoval svůj sklad do nově postavené budovy velkoskladu, provozoval své prosperující podnikání v pronajatých skladech v areálu společnosti Synthesia, a.s., a pokud firma žalobce byla logistickým komplexem se sítí dodavatelů a odběratelů s vlastní autodopravou na rozvoz zboží (dle tvrzení žalobce do poloviny roku 1996), nemůže obstát závěr, že samotné nezkolaudování skladu vystavěného žalobcem způsobilo zánik žalobcem tvrzené prosperující firmy. Žalobce mohl přestěhovat svůj podnik do jiných pronajatých prostor a požadovat náhradu škody za zmařené investice, případně zmařený pronájem těchto prostor, náhradu nákladů na přestěhování, nákladů na pronájem jiných prostor apod. V řízení nebyla prokázána příčinná souvislost mezi nezkolaudováním velkoskladu a ukončením pracovních smluv se zaměstnanci a odběrateli a dodavateli žalobce. Navíc žalobce začal s ukončováním činnosti podniku již v červenci 1996, avšak pravomocné kolaudační rozhodnutí bylo vydáno až v polovině roku 1997. Tvrzení žalobce, že se stavbou zcela vyčerpal a neměl finanční prostředky na přestěhování svého podniku, nemůže též obstát za situace, kdy v řízení bylo prokázáno, že žalobce v říjnu 1996 získal kontokorentní úvěr ve výši 7,500.000,- Kč. Příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a škodou pak musí být postavena najisto na základě konkrétních skutkových zjištění soudu I. stupně. V řízení musí soud zjišťovat, zda protiprávní úkon škůdce (zde nesprávný úřední postup) a vzniklá škoda na straně poškozeného jsou ve vzájemném poměru příčiny a následku. Právní posouzení příčinné souvislosti spočívá ve stanovení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být její existence zjišťována.

Rozsudek soudu I. stupně postrádá jakákoliv skutková zjištění ohledně příčinné souvislosti mezi nezkolaudováním stavby a ukončením podnikatelské činnosti žalobce, navíc odůvodnění rozsudku je nepřezkoumatelné, neboť není zřejmé, co jsou žalobní tvrzení žalobce a jaká skutková zjištění ohledně tvrzení žalobce a na základě jakých důkazů učinil soud I. stupně. Z odůvodnění není např. zřejmé, zda soud vzal za prokázané, že *„žalobce neměl další finanční prostředky, aby provoz podniku přesídlil do jiných, provizorních prostor, že byl narušen obvyklý běh událostí, stagnovala činnost jeho podniku a budoucí nejistota způsobila nedůvěru zaměstnanců, obchodních zástupců i obchodních partnerů“* (viz bod 19 rozsudku), zda se jedná o skutková zjištění soudu I. stupně či pouze žalobcova tvrzení (neprokázaná) o příčinné souvislosti mezi nezkolaudováním stavby a nutností ukončit podnikatelskou činnost. Odvolací soud se neztotožňuje s názorem soudu I. stupně (bod 39), že výše škody žalobce musí zahrnovat nejen stavbu samotnou, ale i reálnou hodnotu podniku žalobce, a to i v širším slova smyslu, za situace, kdy v řízení dosud nebyla prokázána příčinná souvislost mezi nezkolaudováním předmětného skladu a zánikem podnikání žalobce. Od prokázání příčinné souvislosti mezi nesprávným úředním postupem a škodou se pak odvíjí i posouzení dalších nároků žalobce (ušlý zisk z podnikání, ztráta hodnoty ochranné známky, vynucený prodej zboží apod.).

Žalobce též uplatnil nárok na náhradu škody, která mu měla vzniknout v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem, a to povinnost zaplatit úroky z úvěru 15,5 % ročně z částky 4,510.000,- Kč a 18,5 % z částky 6,540.000,- Kč od 1.1.1999, náklady exekučních řízení 5,522.694,- Kč s úroky z prodlení a sankce a úroky z nedoplatku daní 1,330.365,- Kč, 53.604,20 Kč a 272.805,- Kč), aniž tvrdil a prokazoval, že tyto další dluhy již zaplatil. Odvolací soud se ve zrušujícím usnesení ze dne 4.11.2011, č.j. 16 Co 281/2011-954, k této otázce závazně vyjádřil se závěrem, že pokud dlužník nezaplatí dlužnou částku svému věřiteli, nemůže úspěšně uplatnit nárok na její náhradu z titulu odpovědnosti třetí osobě za škodu, neboť škoda mu zatím nevznikla. Tento závěr je v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu ČR (viz např. rozsudek z 28.4.2015, sp.zn. 30 Cdo 4851/2014, a další – např. sp.zn. 25 Cdo 986/2001, sp. zn. 25 Cdo 2328/2004). Argumentace žalovaného nálezem Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 642/065 je nepřijatelná, neboť Ústavní soud řešil situaci, kdy žalobce náklady, které mu byly uloženy pravomocnými rozhodnutími, zaplatil, vyjadřoval se pouze k běhu promlčecí doby, nikoliv k tomu, zda a kdy došlo ke skutečné škodě, tj. ke zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí. Soud I. stupně žalobci však tyto nároky přiznal, aniž blíže zdůvodnil, proč se odchýlil od závazného právního názoru odvolacího soudu i ustálené judikatury dovolacího soudu, neboť skutková zjištění o tom, zda žalobce zaplatil úroky z úvěru, zda zaplatil náklady exekučních řízení a zda zaplatil daňové nedoplatky, rozsudek soudu I. stupně postrádá.

K otázce promlčení se odvolací soud již vyjadřoval v rozhodnutí ze dne 29.10.2007, č.j. 16 Co 302/2007-494 a musí se poněkud odchýlit od tam vyjádřeného závěru. U nároku na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem se totiž neuplatňuje objektivní promlčecí doba, ale pouze promlčecí doba subjektivní. Počátek běhu subjektivní promlčecí doby se odvíjí od vědomosti poškozeného o tom, že mu škoda v určité výši vznikla a že za ni také stát odpovídá, nikoliv od jeho vědomosti o nesprávném úředním postupu samotném. Promlčecí doba (tříletá) tedy běží od okamžiku, kdy se poškozený o vzniku dozvěděl, tedy kdy zjistil takové skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit vznik škody a orientačně přibližně i její rozsah. Závěr odvolacího soudu o počátku běhu objektivní promlčecí lhůty tedy nebyl správný (viz např. rozhodnutí sp.zn. 28 Cdo 1687/2012, sp.zn. 28 Cdo 79/2009, sp.zn. 25 Cdo 1793/2004). Nicméně s ohledem na skutečnost, že žalobce v průběhu řízení neustále měnil a rozšiřoval svou žalobu, měl se soud I. stupně se vznesenou námitkou promlčení jednotlivých nároků v rozhodnutí znovu vypořádat.

Pokud jde o ušlý zisk z pronájmu nezkolaudovaných prostor, i k tomuto nároku se odvolací soud již vyjádřil ve svém zrušujícím usnesení ze dne 4.11.2011 s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu. Závěr soudu I. stupně, že není dána příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a ušlým ziskem z pronájmu z důvodů v rozsudku uvedených, nemůže obstát. V daném případě by byla dána příčinná souvislost mezi nezkolaudováním předmětné stavby a ušlým ziskem z pronájmu nebytových prostor, pokud by žalobce prokázal, že v předmětném období hodlal a současně měl reálnou možnost pronajmout volné skladovací prostory a že by se tak při normálním běhu věcí stalo, tedy že škodná událost zasáhla do průběhu děje vedoucího k určitému zisku. Žalobce musí prokázat, že měl zajištěny předpoklady pro tzv. pravidelný běh věcí, neboť ušlým ziskem není automaticky ztráta předpokládaného výdělku či tvrzené zmaření podnikatelského záměru. Z hlediska naplnění příčinné souvislosti mezi vznikem škody a nezákonným rozhodnutím nemůže stačit obecná úvaha o možných následcích nesprávného úředního postupu a pouhé připuštění možnosti vzniku škody, ale příčinná souvislost musí být postavena najisto.

Rozsudek pak postrádá skutková zjištění a závěry ohledně počátku běhu úroků z prodlení u jednotlivých nároků i ohledně jejich navyšování v průběhu řízení.

S ohledem na výše uvedené je rozsudek soudu I. stupně nepřezkoumatelný pro nedostatek skutkových zjištění i z důvodu nesprávného právního posouzení věci. Odvolací soud proto rozsudek zrušil a vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení (§ 219a odst. 1 o. s. ř.).

Na soudu I. stupně nyní bude, aby vyzval žalobce k doplnění skutkových tvrzení a navržení důkazů k prokázání příčinné souvislosti mezi nesprávným úředním postupem definovaným výše a škodou na hodnotě podniku (ukončením podnikatelské činnosti žalobce) a dalších od toho se odvíjejících nároků, a aby se zabýval tím, zda jedinou či podstatnou, tj. rozhodující příčinou zániku podnikatelské činnosti žalobce a s tím souvisejících dalších škod byl pouze zjištěný nesprávný úřední postup.

Pokud jde o úroky z úvěru 15,5 % ročně z částky 4,510.000,- Kč a 18,5 % z částky 6,540.000,- Kč od 1.1.1999, náklady exekučních řízení 5,522.694,- Kč s úroky z prodlení a sankce a úroky z nedoplatku daní 1,330.365,- Kč, 53.604,20 Kč a 272.805,- Kč, vyzve soud žalobce k doplnění tvrzení, zda je zaplatil, příp. k jeho prokázání.

Dále vyzve žalobce k doplnění tvrzení, z čeho odvozuje počátek prodlení žalovaného s placením každého jednotlivého dílčího nároku i s ohledem na jejich navyšování, a k tomu, aby ke svým tvrzením označil důkazy.

V novém rozhodnutí bude soud důsledně dbát požadavků § 157 odst. 2 o. s. ř., tj. uvede, 1) čeho s žalobce domáhá (a to včetně změn žaloby a včetně určení času, kdy změny žaloby byly doručeny soudu, což je nevyhnutelné pro správné posouzení námítky promlčení či úroků z prodlení), 2) obranu žalovaného, 3) stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má za prokázané a které nikoli, 4) o které důkazy opřel svá zjištění a 5) jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, případně proč neprováděl další dokazování, 6) neopomene učinit závěr o skutkovém stavu a 7) na závěr věc právně zhodnotí. Zrušovaný rozsudek byl sice přehledný a stručný, avšak na úkor své srozumitelnosti a zvláště pak přesvědčivosti. 8) Soud se vypořádá se všemi relevantními námitkami účastníků (tj. zejména neexistence škody, neexistence příčinné souvislosti, námitka promlčení a nově též námitka nedostatku pasivní legitimace na straně žalované z důvodu existence odpovědnosti za vady prodávajícího).

Ve svém rozhodnutí soud odůvodní u každého nároku zvlášť srozumitelným a vyčerpávajícím způsobem existenci škody, její výši a zejména existenci příčinné souvislosti mezi každým z uplatněných nároků a nesprávným úředním postupem, zejména se vypořádá s námitkou, že skončení podnikání žalobce je důsledek rozhodnutí žalobce ukončit podnikání s ohledem na špatnou finanční situaci podniku.

Odvolací soud připomíná, že posudky, o které soud I. stupně opřel své závěry o hodnotě podniku, ztrátě na zisku a hodnotě ochranné známky, nemají povahu znaleckých posudků, neboť neobsahují doložku ve smyslu § 127a o. s. ř., a je nutno na ně pohlížet jako na listiny - odborná vyjádření. Při jejich hodnocení pak soud musí přihlídnout k tomu, na základě jakých podkladů byly vypracovány, zda vycházely pouze z podkladů zpracovaných objednatelem či zda vycházely ze skutečných podkladů (účetní a další doklady). Sama skutečnost, že závěry Znaleckého ústavu Masarykovy univerzity Brno jsou v rozporu s jinými odbornými vyjádřeními, bez posouzení toho, na základě jakých podkladů byly tyto znalecké posudky nebo odborná vyjádření vypracovány, nemůže obstát. Soud by též

měl z důvodů předvídatelnosti rozhodnutí seznámit účastníky s tím, z jakých důkazů bude činit rozhodující závěry, aby jim umožnil se k nim vyjádřit případně zpracovatelům položit dotazy.

Odvolací soud též zrušil usnesení soudu I. stupně ze dne 1.2.2016, kterým byla účastníkům uložena povinnost k náhradě nákladů řízení státu, neboť o nákladech řízení mezi účastníky navzájem i o nákladech státu rozhodne soud I. stupně v konečném rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **I z e** podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek dle § 237 o. s. ř. - jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

V Praze dne 15. července 2016

JUDr. Petr H ü b n e r, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
M. V.